

רשימות חוברת קטז

בס"ד.

פתח דבר

לקראת שמיני-עצרת ושמחת-תורה ושבת בראשית, הננו מוציאים לאור מאוצר רשימותיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע שרשם לעצמו — המשך הרשימה מהתוועדות שמחת בית השואבה, "חול המועד סוכות תרצ"א, ריגא, באולם צעירי אגודת ישראל", ביאור הסוגיא ד"בני ישראל בני מלכים הם" (המשך וסיום הרשימה יצא לאור — בעזה"י — לקראת ש"ק פ' נח).

לתועלת הלומדים, למען ירוץ בו הקורא, הנה, לאחר העתקת הרשימה בלשון אדמו"ר בעצמו בכתי"ק, בא גם פיענוח ותיבות-קישור המשולבים בין דברי הרב, וכן ציוני מראי מקומות הבאים בשוה"ג, שנערכו ע"י המו"ל, בדרך אפשר ועל אחריותם בלבד, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

מערכת „אוצר החסידים"

ערב חג הסוכות, ה'תשנ"ח
ברוקלין, נ.י.

בהמשך לדף תחלתו סוכות רצ"א,
באולם צעירי אגוד"י. ריגא.

שבת (קכח.) וב"מ (קיג:). אמר אב"י רשב"ג ור"ש ור' ישמעאל ור' עקיבא כולהו ס"ל כל ישראל בני מלכים הם. רשב"ג הא דאמרן — דאמר במש' שבת ( ) דמטלטלין לוף בשבת כיון דהוי מאכל עורבין וטעמי' דכל ישראל בנ"מ, וראוין שיגדלו עורבין לנוי ולשחוק — ר"ש דתנן סכין ע"ג מכותיהן שמן ורוד, שכן דרכן של בנ"מ לסוך בחול, רש"א כל ישראל בנ"מ הם. ר"י ור"ע דתניא הרי שהיו נושין בו אלף מנה, ולבוש איצטלא בת ק' מנה. מפשיטין אותו ומלבישין אותו איצטלא הראוי' לו, תנא משום ר"י ותנא משום ר"ע כל ישראל ראוין לאותה איצטלא. עכ"ל הש"ס. ולפנ"ז שם דאמר רשב"ג דמטלטלין שברי זכוכית מפני שהוא מאכל לנעמיות (בנות יענה. רש"י).

ובמאמר דא"ח שנה זו ביאור ענין כ"י בנ"מ הם ופרטי הענינים בקצור וז"ל:

ואפ"ל: כל ישראל בנ"מ. ואף שנמצא בשב"י, הרי ג"כ אינו דומה, לפשוט, הנמצא בשב"י, ובפעם א' ובשעה אחת, יכול לפנות לאביו המלך, ואז יתקשר ויתעצם עמו לאחדים. ובלבד שיהי' במס"נ.

וזהו: אמר אב"י. ר"ת: אשר בך ירוחם יתום ( ) שאבי ואמי עזבוני וביאר בלקו"ת ( ) ועכ"ז וד' יאספני, כי בך ירוחם גם יתום. כי כל ישראל בנ"מ הם.
ובשיטה זו עומדים:

רשב"ג שהוא רשב"ג הנהרג ב"י הרוגי מלכות. וכנ"ל דע"י מס"נ, מגיעים בשורש שורשן למע' ששם כל ישראל בשוה. וכולם בנ"מ. שבשעה א' נעשה צדיק גמור

ר"ש שהוא רשב"י ( ) מקור פני' התורה. ואמר ע"ע, אנא בחד קטירא אתקטרנא ב"י קטירא ( )
ר"י ג"כ מהרוגי מלכות ( )

ר"ע ג"כ מהרוגי מלכות ( ). ואמר מתי יבוא לידו ואקיימנו (ברכות סא:) על מס"נ בפועל ועל ר"י ור"ע דרשו בסנה' ( ) אספו לי חסידי

שמן ורד — פני' החכ' כנ"ל בדא"ח — וזה אמר רשב"י מקור פני' התורה. וסיכה הוא מבחוץ ובכ"ז נחשב כשתי' (יומא)

הרי שהיו נושין בו אלף מנה. כי אלף הוא מספר היותר גדול*. שמתחיל עוד הפעם מאַלף. וכמו באותיות, ש"ץ" הוא ט' מאות, ואח"כ חוזר חלילה. כן — בא"ב אי"ק בכ"ר.

— ישנו עד רבוא (עיינן לקו"ת דברים), אבל באמת הוא מלשון רבוי. וכמו בלשון הכתוב רבבה כצמח השדה (יחזקאל). וכן פי' הראב"ע ( ) וכל פרט מאלף אלו, הוא ג"כ מנה, פרט גדול. כי אלף נכנסו למקרא וכו' אחד יוצא להוראה (רש"י מ"ר קהלת ז' כח') ישנו ג"כ בכל אדם בפרט, שצ"ל לבו ומוחו זכים אלף פעמים ככה (לקו"ת למהרשנ"ע). ואם כ"ז היו נושין בו, שאין לו בפנימיות אף א' מהם. והי' לבוש איצטלא של מאה מנה, כי נקודת החכמה היא בשלימות אצל כ"א מישראל אפי' קל שבקלים (תניא), והיא רק א' מ' כחות הנפש, שלכן אמר איצטלא בת ק' מנה — חלק הי' מאלף. ואצלו נמשך בדרך מקיף ע"י נקודת החכ', שלא לפי המשכתו. אומר ת"ק שמפשיטין אותו וכו', כי ההמשכה צ"ל לפי ערך העלאתו (לעיינן בלקו"ת כיצד מרקדינן). ופליגי ר"י ור"ע, כי כ"י ראוינן לאותה איצטלא, והטעם לפי שהם בנ"מ, ושרשן בפני', וכנ"ל.

ורשב"ג הי' נ'ש"י'א': ר"ת: נצוצו של יעקב אבינו (קה"י) שהוא במקום מלך (לעיינן הוריות וסנה' לענין צרתך בבבל) ולכן לנשיא שייך מימרא זו.

ר"ע אותיות אביר יעקב. וכידוע שנשאלה שאלה אם בה' לבסוף או באלף. ובאה תשובה להאור זרוע (?) ס"ת של אור זרוע וכו' שמחה. שהוא בה'. ולב' אביר יעקב ג"כ אותיות ר"ע אבל באלף. כי ר"ע הי' מבריה מן הקצה אל הקצה, מן ה', שבסוף התיבה, מל', עד לאלף, אור הנזרע בארץ התחתונה שזהו שנרמז באו"ז וגו'. — וגם בא בראש התיבה אביר יעקב תוקפו דיעקב. וכן ר"ע הי' מן גרים. ונעשה יסוד כל תושבע"פ סתם משנה ר"מ וכו' וכולהו אליבא דר"ע ( ) והוא כמו בן המלך שנמצא בשבי' בעומק ביותר, גר, ועולה למע' מעלה

(* אחדות וכו' רבוא. הוא כנגד זו"ן חו"ב וא"א (לקו"ת ואתה מרכבות) ונרנח"י. וכמו שא"א נרמז רק בקוצו ש"י, כן נחשב במ"ר לפעמים רק נשמתא לנשמתא. כן דצח"ם וארמ"ע, ואין חושבים חומר ההיולי כי הוא כולל הכל. כן גם בכלל המספרים, עפ"י רוב, נחשב למספר היותר גדול — אלף.

בהמשך לדרך *

תחלתו — סוכות תרצ"א,

באולם צעירי אגודת ישראל. ריגא.

יא. שנינו במסכת שבת (קכח, א) וב"מ (קיג, ב):

"אמר אביי רשב"ג ורבי שמעון ורבי ישמעאל ורבי עקיבא כולהו סבירא להו כל ישראל בני מלכים הם. רשב"ג הא דאמרין⁵⁶ — דאמר במשנה שבת (קכו, ב) דמטלטלין לוף בשבת כיון דהוי מאכל עורבין, וטעמי' משום דכל ישראל בני מלכים, וראוין שיגדלו עורבין לנוי ולשחוק⁵⁷ — "רבי שמעון דתנן בני מלכים סכין על גבי מכותיהן שמן וורד, שכן דרכן של בני מלכים לסוך בחול, ר"ש אומר כל ישראל בני מלכים הם. ר' ישמעאל ור' עקיבא דתניא הרי שהיו נושין בו אלף מנה, ולבוש איצטלא בת ק' מנה, מפשיטין אותו ומלבישין אותו איצטלא הראוי' לו, תנא משום רבי ישמעאל ותנא משום רבי עקיבא כל ישראל ראוין לאותה איצטלא". עכ"ל הש"ס.

ולפנ"ז בשבת שם שנינו, דאמר רשב"ג ד"מטלטלין שברי זכוכית מפני שהוא מאכל לנעמיות" (בנות יענה. רש"י) — דכל ישראל בני מלכים הם, וראוין לגדל בנות יענה.

יב. והנה, במאמר דא"ח דמוצאי יוהכ"פ שנה זו⁵⁸ נמצא ביאור ענין "כל ישראל בני מלכים הם", ובהמשך לזה מבאר גם פרטי הענינים בג' ההלכות בסוגיא זו ("הא' דשברי זכוכית דינם כאוכלים לטלטל ונגיעה בשבת, הב' דסכין את המכה בשמן ורד בשבת, והג' הרי שהיו נושין בו אלף מנה וכו'"), בקיצור.

וזו לשונו:

"וזהו אמר אביי רשב"ג ר"ש ר"י ור"ע כולם סבירא להו דכל

(* בתכריך הגוכתי"ק דה"רשימות" (לפני סידור וציון מספרי הדפים), נמצא חלק זה דהרשימה כ"ח 80 דפים לפני התחלת הרשימה (שנדפסה בחוברת קטו).

(56) כ"ה בשבת שם. ובב"מ שם: "רשב"ג דתנן כו'".

(57) פרש"י ב"מ שם.

(58) ד"ה ויגד לך תעלומות חכמה גו' (נדפס בסה"מ קונטרסים ח"א קלח, א ואילך).

ישראל בני מלכים הם. דהנה כל המצות הגם ששרשן בכתר .. אבל הוא בחיצוניות הכתר .. אבל ישראל בני מלכים הם שהם מבחי' הפנימי' והעצמי', ולכן הנה גם שבירי זכוכית הם יכולים להתברר על ידם כדוגמת בירור האוכלין, וממשיכין רפואה משמן ורד (שהוא פנימי' החכ'), ואפי' אם נושין בהם אלף מנה, דאלף הוא בכתר, והוא לבוש איצטלא בת מאה מנה, דמאה בחכ' .. ראויים הם להאיצטלא זו לפי שבני מלכים הם, הענין בזה, דמי שנושין בו אלף מנה הוא שפגם בהמצות דשרשן בכתר, והוא לבוש איצטלא בת מאה מנה, מאה בחכ', דכאו"א הרי נשמתו מחכ' ית', ולפי שחטא הרי עונשו שיפשיטו ממנו ח"ו איצטלא זו וילבישו אותו איצטלא הראוי' לו שהיא לבושי' דקלי' ר"ל, הנה תנא משום ר"י ותנא משום ר"ע דכל ישראל ראויים לאותו איצטלא, לפי שהם בני מלכים, והבני מלכים הרי כל מהותם ועצמותם היא ממהות ועצמות האב, הנה גם אם פגמו במצות, הנה ע"י התשובה נתתקן וכו'".

יג. ואפשר לומר בזה :

כל ישראל בני מלכים. ואף מי שנמצא בשבי', הרי ג"כ אינו דומה בן מלך הנמצא בשבי', לאיש פשוט הנמצא בשבי'⁵⁹, ולא עוד אלא שבפעם אחת ובשעה אחת, יכול לפנות לאביו המלך, ואז יתקשר ויתעצם להיות עמו לאחדים. ובלבד שיהי' בתנועה של מסירת נפש, שעיי"ז מגיעים בשורש שרשן למעלה כו'.

וזהו :

אמר אביי — "אביי" ר"ת: "אשר בך ירוחם יתום"⁶⁰ (סדה"ד בערכו), שנקרא "יתום" מפני ש"אבי ואמי עזבוני"⁶¹, וכפי שביאר אדמו"ר הזקן בלקו"ת (דרושי שמע"צ פג, ב²) שקאי על "מי שאבד ממנו בחי' אב ואם שבו דהיינו שנתחייב כרת ונאבד בחי' האהבה טבעית שבו מלהיות שורה ומתגלה בנפשו", ועם כל זה "וד' יאספני"⁶⁰, כי בך ירוחם גם יתום, כי — כל ישראל בני מלכים הם.

59 ראה גם לקו"ת פ' ראה לב, ג: "אינו דומה מעלת השר עם היותו בשבי' למעלת הדיוט, כי עדיין ניכר וידוע מעלתו של השר, ובתנועה א' יכול שיהפך מן ההיפך אל ההיפך לגמרי לחזור לקדמותו כו'".

60 הושע יד, ד.

61 תהלים כז, יו"ד.

62 וראה גם לקו"ת פ' ראה שם. דרושי ר"ה סב, סע"ד. שבת שובה סז, א. שמע"צ פט,

ובשיטה זו עומדים רשב"ג, ר' שמעון, ר' ישמעאל ור' עקיבא:
רשב"ג — שהוא רשב"ג הנהרג בעשרה הרוגי מלכות⁶³,
 שזהו"ע המס"נ. וכנ"ל דע"י מס"נ, מגיעים בשורש שורשן למעלה
 ששם כל ישראל בשוה, וכולם בני מלכים, שבשעה אחת נעשה
 צדיק גמור⁶⁴.

ר' שמעון — שהוא רשב"י (65), מארי דספר הזהר, מקור
 פנימיות התורה⁶⁶. ואמר על עצמו, אנא בחד קטירא אתקטרנא בי
 קטירא וכו' (ראה זח"ג רפח, א. רצב, א) — תוכן הענין דמס"נ.

ר' ישמעאל — ג"כ מהרוגי מלכות (62), ענין המס"נ.

ר' עקיבא — ג"כ מהרוגי מלכות (62), ואמר "מתי יבוא
 לידו ואקיימנו" (ברכות סא, ב) — על מס"נ בפועל⁶⁷. ועל ר'
 ישמעאל ור' עקיבא דרשו בסנהדרין (קי, ב) "אספו לי חסידי כורתי
 בריתי עלי זבח"⁶⁸, "אלו ר"ע וחביריו"⁶⁹ שמסרו עצמן לשחיטה על דברי
 תורה".

יד. ויש להוסיף גם בקשר לפרטי ההלכות שבהם אמרו תנאים
 הנ"ל שכל ישראל בני מלכים הם — בהמשך להמבואר במאמר דא"ח
 הנ"ל:

שמן ורד⁷⁰ — פנימיות החכמה, כנ"ל במאמר דא"ח.

ועפ"ז יומתק שענין זה (הדין דכל ישראל בני מלכים בקשר לשמן
 ורד, פנימיות החכמה) אמר רשב"י — שהוא המקור דפנימיות התורה
 (כנ"ל סי"ג).

(63) מדרש תהלים ט, יג (וראה בהנסמן בהערות ותיקונים לבאבער).

(64) ראה קידושין מט, ב — ע"פ גירסת האור זרוע סקי"ב.

(65) פרש"י שבועות ב, ב — ד"ה משמו. רמב"ם בהקדמתו לפיה"מ (ד"ה הפרק הששי).
 ועוד.

(66) אולי הכוונה* שגם פנימיות התורה שייכת לענין המס"נ, להיותה בחי' היחידה שבתורה
 (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ו ואילך), שענינה בישראל הוא מס"נ.

(67) וראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' עב, שזה גופא שכל ימיו השתוקק בפועל לכך, ה"ז גילוי
 כח המס"נ שלו שהאיר אצלו.

(68) תהלים נ, ה.

(69) אולי הכוונה שב"חביריו" נכלל גם ר' ישמעאל.

(70) בנוגע לשברי זכוכית — ראה לקמן סי"ז ואילך.

(* נוסף על השייכות למאמרו של ר"ש, כדלקמן סי"ז.

ודין זה בשמן ורד הוא בנוגע לסיכה — שסיכה הוא מבחוץ, ובכל זאת נחשב כשתי' (יומא עו, ב⁷¹), היינו, שעם היות פנימיות החכמה ענין נעלה ביותר שלכן אינו בא אלא באופן של סיכה שהיא מבחוץ בלבד, ה"ז נחשב כשתי', שבאה בפנימיות האדם, כל ישראל.

טו. הרי שהיו נושין בו אלף מנה:

"אלף (מנה)" דוקא — כי אלף הוא מספר היותר גדול*, שלאחריו מתחיל עוד הפעם מאַלְף. וכמו באותיות, שאות "ץ" הוא ט' מאות, ואח"כ חוזר חלילה (שמתחיל עוד הפעם מאות א'). כן הוא — בסדר האל"ף בי"ת ביחידות עשירות ומאות: אי"ק (א' — יחידות, י' — עשירות, ק' — מאות) בכ"ר, וכן הלאה, שלאחרי אות ת' (דמ"ת, ד', ביחידות, מ' בעשירות ות' במאות), באים האותיות הסופיות: (הנך) 'ה' מאות, וכן הלאה, עד (טצ) 'ץ' — ט' מאות⁷⁴.

(* אחדות וכו' (עשירות מאות אלפים) רבוא — הוא כנגד ה' המדריגות דז"א ונוקבא חכמה ובינה ואריך אנפין (לקו"ת ר"פ ברכה ד"ה ואתה מרבבות⁷²), ונפש רוח נשמה חי' יחידה. וכמו שאריך אנפין נרמז רק בקוצו של יו"ד (היינו, שנכלל בדרגא העליונה שבד' אותיות שם הוי', ולא נחשב לדרגא חמישית בפ"ע), כן נחשב דרגת היחידה שבמדרש רבה (ב"ר פי"ד, ט. דבר פ"ב, לז) — לפעמים — רק בהדרגא הרביעית שלמעלה מנר"נ, כפי שמצינו בזהר⁷³: נפש, רוח, נשמה, ו"נשמתא לנשמתא". כן חושבים רק ד' סוגים דומם צומח חי מדבר, וד' יסודות אש רוח מים עפר, ואין חושבים חומר ההיולי, כי הוא כולל הכל. וכן גם בכלל המספרים, עפ"י רוב, נחשב למספר היותר גדול — אלף, ואין חושבים רבבה למספר בפ"ע.

71) ושם: "מנין לסיכה שהיא כשתי' ביום הכפורים, אע"פ שאין ראי' לדבר, זכר לדבר, שנאמר ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו".

72) ושם (צג, א ואילך): "שבע מדות .. כל מדה היא רק בחי' יחידית .. משא"כ השכל הוא בחי' עשירית .. כי כדי שיהי' גילוי המדות מהשכל א"א שיומשך .. רק מבחי' עשירית שבשכל .. השכל שהוא חו"ב הוא גם כן עשירית מלמעלה מן השכל הנק' בחינת מאה .. למעלה מהשכל יש גם כן בחי' הרבה, נר"נ כו' וחי' יחידה הם למעלה מהשכל. ונגד ה' בחי' נרנח"ם הם ה' בחי' הנ"ל יחידות עשירות מאות אלפים ורבבות". ושם צה, ג: "אלפים ורבבות הם בא"א" (וראה גם ביאורה"ז לאדהאמ"צ קלא, ג. המשך תער"ב ח"א ע' נח. ועוד).

73) ח"א עט, ב (וראה גם סה"מ תרצ"ו ע' 51).

74) מדרש תלפיות ענף אותיות. פרדס שער המציאות (שי"ד) פ"ב. וראה אנציק' תלמודית ערך אותיות ע' תיד, ובהנסמן שם.

— ולהעיר, שגם לאחר מספר אלף ישנו המשך המספר עד רבוא (עייך לקו"ת דברים ר"פ ברכה⁷⁵), אבל באמת הוא (לא מספר נוסף, אלא רק) מלשון ריבוי. וכמו בלשון הכתוב "רבעה כצמח השדה" (יחזקאל טז, ז), שאין הכוונה למספר מסויים, כי אם לענין של ריבוי⁷⁶. וכן פירש הרשב"ע (בהעלותך יו"ד, לו) ש"רבעה מגזרת רב .. כמו רבעה כצמח השדה נתתיך".

ו"אלף מנה" — כל פרט מאלף אלו, הוא ג"כ מנה, היינו, פרט גדול.

וענין זה שייך בכל א' מישראל — כי, זה שאמרו "אלף נכנסו למקרא וכו' אחד יוצא להוראה" (רש"י — ממדרש רבה — קהלת ז' כח'), ישנו ג"כ בכל אדם בפרט, שצריך להיות לבו ומוחו זכים אלף פעמים ככה (לקו"ת לאדמו"ר מהר"ש נ"ע בתחלתו⁷⁷).

ואם כל זה (אלף מנה) היו נושין בו, היינו, שאין לו בפנימיות אף א' מהם (מכל פרטי הענינים דאלף מנה), והי' לבוש איצטלא של מאה מנה,

— כי גם במצב שאין לו בפנימיות אף א' מה"אלף מנה", הרי נקודת החכמה (שמרוזות במאה מנה, כי, מאה בחכמה, כנ"ל סי"ב) היא בשלימות אצל כל אחד מישראל אפילו קל שבקלים (תניא פי"ח), ונקודת החכמה היא רק א' מי' כחות הנפש, שלכן אמר איצטלא בת ק' מנה — ק' הוא חלק הי' מאלף. ואצלו נמשך האלף מנה (לא בפנימיות, אלא) באופן של איצטלא — בדרך מקיף ע"י נקודת החכמה (איצטלא בת מאה מנה), שלא לפי המשכתו (= מה שממשיך ע"י עבודתו) —

הנה על זה אומר ת"ק שמפשיטין אותו איצטלא זו וכו', כי

75) ושם (צג, א): "יש יחידות עשירות מאות כו', אי"ק בכ"ר .. והמספר הגדול הוא רבעה .. שאין מספר גדול הימנו בלה"ק, כי מה שהוא יותר מרבעה אין לו שם בפ"ע בתורה, כ"א נק' כך וכך אלפים או כך וכך רבוא".

76) להעיר גם מפרש"י עה"פ: "רבעה כצמח, כמו שנאמר ובני ישראל פרו וישרצו וירבו".
77) ושם (לקו"ת לג"פ ג, א — נדפס גם באוה"ת בראשית (כרך ו') תתרכו, ב): "ארו"ל במד"ר אלף נכנסים למקרא יוצא .. אחד להוראה .. וכשיוצא לידי פועל שמורה הוראות בישראל מובן שבא לכלל שרי אלפים כו', שיש להם כח מאלף כו' .. ולכן כשנתמנה להורות הרי נשלם פעולת כח המעשה שלו עד שהגיע לשלימות, ונמצא כי ע"י מעשה נעשה מוחו ולבו .. זכים אלף פעמים ככה".

ההמשכה צריכה להיות לפי ערך העלאתו (לעיין בלקו"ת שה"ש ד"ה כיצד מרקדין⁷⁸).

ופליגי עליו ר' ישמעאל ור' עקיבא — כי כל ישראל ראויין לאותה איצטלא, והטעם — לפי שהם בני מלכים, ושרשן בפנימיות כו', וכנ"ל (סי"ב) מהמאמר דא"ח.

טז. ויש להוסיף עוד בהשייכות דהמאמר "כל ישראל בני מלכים הם" — (לכמה מ) בעלי המאמר:

רשב"ג:

רשב"ג הי' נ'ש"י'א': ר"ת: נצוצו של יעקב אבינו (קה"י מע' רבי), שהנשיא הוא במקום מלך (לעיין הוריות (יא, ב) וסנהדרין (ה), א) לענין "צרתך בבבל"⁷⁹). ולכן אמר רשב"ג "כל ישראל בני מלכים הם", כי לנשיא שייך מימרא זו.

ר"ע:

רבי עקיבא — אותיות "אביר יעקב"⁸⁰.

וכידוע⁸¹ שנשאלה שאלה אם כותבים בה' לבסוף (עקיבה) או באלף לבסוף (עקיבא), ובאה תשובה להאור זרוע (?⁸²) שסופי תיבות של הפסוק⁸³ "אור זרוע וכו' שמחה" (אור זרוע לצדיק ולישרי

78) ושם (מח, ג), "שלפ"ע הסור מרע כך יהי' המשכה אח"כ .. מלמעלה". — אלא שזוהי שיטת ב"ש, משא"כ לשיטת ב"ה, "לא יהי' המשכה לפי ההעלאה, אלא אדרבה תחלה יהי' המשכה מלמעלה למטה, ויהי' אז ממילא יפלו כל החיצונים .. והיינו שהעשה טוב יהי' קודם לסור מרע וכו'".

79) בהוריות שם (ובפרש"י): "בעא מיני' רבי מרבי חייא, כגון אני מהו בשעיר (כלומר נשיאות דידי מי הוי נשיאות מעליא, דאילו הוינא בזמן שבית המקדש קיים מייתנא שעיר, או לא). אמר לי', הרי צרתך בבבל (ראש גולה שבבבל דהוי על גבך, ואנן בעינן שאין על גביו אלא ה' אלקיו) .. רב ספרא מתני הכא בעא מיני' רבי מרבי חייא, כגון אני מהו בשעיר, א"ל התם שבט (דהיינו מקל) הכא מחוקק (חכם), ותניא לא יסור שבט מיהודה, זה ראש גולה שבבבל שרודה את ישראל במקל, ומחוקק מבין רגליו אלו בני בניו של הלל שמלמדים תורה לישראל ברבים". ובסנהדרין שם (ובפרש"י): "הכא שבט (לשון שררה) והתם מחוקק (שררה מועטת), כדתניא וכו'". — וראה גם לקו"ש ח"ט ע' 165 ואילך. חכ"ג ע' 193 הערה 32.

80) לקו"ת להאריז"ל פ' ויחי (עה"פ מט, כד: "מידי אביר יעקב"). וראה לקמן הערה 84.

81) ראה ט"ז אהע"ז בשמות גיטין מע' עקיבא — מס' עץ חיים: "רבינו יצחק בר' משה (בעל האור זרוע) .. שאל לבעל חלום האיך לכתוב, והשיב לו הפסוק אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, סופי תיבות רבי עקיבה .. נמצא שצריך ה"א בסוף" (וראה גם מכתב רבינו באג"ק ח"ד ע' קד, ובהנסמן שם).

82) כ"ה בט"ז שם: "והשיב לו" (להאור זרוע).

83) תהלים צז, יא.

לב שמחה) — ר' עקיבה, שהוא בה'. ולדעה ב'⁸⁴ — למדים הסימן ממ"ש "אביר יעקב", שהוא ג"כ אותיות רבי עקיבא, אבל באלף לבסוף.

ויש לומר שיש בו ב' הענינים — כי, ר"ע הי' מבריח מן הקצה אל הקצה: מן ה', שבסוף התיבה (סוף תיבת "שמחה" שבפסוק "אור זרוע גו'"), בחי' מלכות, עד לאלף (שמורה על בחי' היותר עליונה), וענינו אור (אל"ף) הנזרע בארץ התחתונה (ה') — שזהו שנרמז ב"אור זרוע וגו'"⁸⁵. ולא עוד אלא שהאל"ף גם בא בראש התיבה — אביר יעקב, שפירושו תוקפו דיעקב⁸⁶.

וכן מצינו ב' קצוות (מן הקצה אל הקצה) בדברי ימי חייו — שהרי ר"ע הי' מן גרים⁸⁷, וביחד עם זה, נעשה יסוד כל תושבע"פ, כמארז"ל "סתם משנה ר"מ וכו' וכולהו אליבא דר"ע" (סנהדרין פו, א).

והוא כמו בן המלך שנמצא בשבי' בעומק ביותר — שדוגמתו הוא גר, ואעפ"כ עולה למעלה מעלה.

וזהו שר"ע סובר שכל ישראל (גם מי שנמצא במדרגה תחתונה שלכן היו נושין בו אלף מנה) ראויין לאותה איצטלא, לפי שכל ישראל בני מלכים הם, ושרשן בפנימיות כו' (כנ"ל סט"ו).

(84) ראה ט"ז שם: "שמעתי בשם מהר"ר שמואל מהא דאמרי' תחת הנחשת אביא זהב נדרש על ר' עקיבא וחבריו הרוגי מלכות, ואמר מ"ו דיליף מה מדכתיב קודם האי קרא וגואלך אביר יעקב, הם תיבות של רבי עקיבא, נמצא שצריך אל"ף בסוף".

(85) ראה גם רשימות הצ"צ לתהלים עה"פ (יהל אור ע' שגא ואילך), ובהנסמן שם.

(86) תרגום אונקלוס עה"פ.

(87) ראה סדה"ד בערכו.